

Sotsiaalkaitseministri määruse „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse eesmärk on sätestada Euroopa Regionaalarengu Fondist toetatava meetme tegevuse „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ toetuse andmise tingimused (edaspidi määrus). Eluruumide kohandamine võimaldab puudega inimeste iseseisvat toimetulekut, vähendab hooldajate hoolduskoormust ja loob ebasobiva elukeskkonna tõttu tööturul eemal olijatele eeldused osaleda tööturul.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse on välja töötanud Sotsiaalministeerium.

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 12 lõike 3 alusel antud Vabariigi Valitsuse 04.07.2014 korralduse nr 297 kohaselt on Euroopa Regionaalarengu Fondi kaasabil rahastatava meetme tegevuse 2.5.2 „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ rakendusasutuseks (edaspidi RA) Sotsiaalministeerium ja rakendusüksuseks (edaspidi RÜ) Rahandusministeerium. Vastavalt STS §-le 14 kehtestab avatud taotlemisel toetuse andmise tingimused RA juht.

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi strateegia ja eelarve osakonna peaspetsialist Tiia Taevere (tel 626 9131, tiia.taevere@sm.ee) ning juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Lily Mals (tel 626 9333, lily.mals@sm.ee). Määruse väljatöötamisel osalesid Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist Merle Ploompuu (tel 626 9268, merle.ploompuu@sm.ee) ning strateegia ja eelarve osakonna peaspetsialist Marek Atonen (tel 626 9231, marek.atonen@sm.ee).

1.3. Märkused

Perioodil 2014–2020 on Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite kasutamisel Eestis aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 14 nimetatud partnerlusleppe alusel koostatud ning Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*).

Määrusega kehtestatakse meetme 2.5 „Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks“ tegevuse 2.5.2 „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ toetuse andmise tingimused.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määrus sisaldab eesmärkide ja tegevuste kirjeldust, tegevuste abikõlblikkuse tingimusi, näitajaid, mõju läbivatele teemadele ning rakendamise tingimusi.

Eestis oli 01.01.2017 seisuga registreeritud 149 904 puudega inimest. Enamik neist elab eluruumides, kus ei ole arvestatud puudega inimese vajadustega. Statistikaameti andmetel elab 2/3 leibkondadest eluruumides, mis on ehitatud varem kui 1981. aastal, kui hoonete ehitamisel ei lähtunud ligipääsetavuse nõuetest. Eluruumide ligipääsetavuse puudumise tõttu vajavad puudega inimesed igapäevaseks toimetuleks kõrvalist abi.

„Puuetega inimeste ja nende pereliikmete hoolduskoormuse uuringu 2009“ (PIU 2009) alusel on 6% omastehooldajatest pidanud töötamisest täielikult loobuma ning 75% on pidanud

töökoormust vähendada. Eestis on puudega inimeste tööhõivemäär madal, 2016. aasta seisuga töötas Eesti tööjõu-uuringule tuginedes hinnanguliselt 62 000 tööealisest (vanuses 16–64 aastat) puudega inimesest 21 600.

Puuetega inimeste eluruumide kohandamine vastavalt nende vajadustele loob eeldused puudega inimeste ja nende hooldajate tööhõive kasvuks.

Hinnanguliselt vajavad kohandamist 8000 tööealise ning 14 000 vanemaealise ja erivajadusega lapse eluruumid (PIU 2009). Meetme tegevusega on seatud eesmärgiks kohandada vastavalt vajadusele vähemalt 2000 eluruumi. Neist 45 eluruumi kohandati STS § 16 lõike 1 alusel välja töötatud katseprojekti raames, kus toetuse saajaks oli Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus ja partneriks Tallinna Linnavalitsus. 1955 eluruumi kohandatakse käesoleva määruse alusel.

Avatud taotlusvooru raames rahastatakse projekte kokku **10 mln** euro ulatuses.

Määrus koosneb seitsmest peatükist ja 25 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetuse taotleja, toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, toetuse osakaal ja suurus ning riigiabi;
- 3) toetuse taotlemine, nõuded taotlejale ja taotlusele;
- 4) taotluse menetlemine;
- 5) toetuse maksmise tingimused;
- 6) aruannete esitamine;
- 7) toetuse ja kohanduse saaja õigused ja kohustused.

Määruse 1. peatükis „Üldsätted“ kirjeldatakse määruse reguleerimisala ning toetuse andmise eesmärki ja tulemusi, nimetatakse rakendusüksus ja rakendusasutus ning sätestatakse vaiete menetleja.

Määruse § 1 kohaselt kehtestab määrus toetuse andmise tingimused prioriteetse suuna 2 „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine“ meetme 2.5 „Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks“ tegevuse 2.5.2 „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ elluviimiseks.

Määruse § 2 määratleb määruses kasutatavad terminid ja nende sisu, kui terminid kasutatakse õigusaktides seni sätestatust erinevas tähenduses või kui terminid ei ole varem õigusaktides sätestatud.

Määruse § 3 sätestab toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse. Toetuse andmise eesmärk on tagada puudega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Toetuse andmise tulemusena on vähemalt 1955 puudest tuleneva tegevuspiiranguga inimese eluruumid kohandatud vastavalt nende individuaalsetele vajadustele. Kokku kohandatakse meetme tegevuse raames vähemalt 2000 eluruumi.

Määruse § 4 määrab kindlaks meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodi, mis on esimese avatud taotlusvooru väljakuulutamise kuupäevast kuni 31. augustini 2023. a. Projekti abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti abikõlblikkuse periood peab jääma meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodi. Projekti abikõlblikkuse periood võib alata taotlusvooru väljakuulutamise kuupäevast. Projekt abikõlblikkuse perioodi kestus on kuni 24 kuud, et tagada meetme tegevuse eelarve maksimaalselt sihipärane kasutus. Projekti abikõlblikkuse perioodi võib kooskõlas määruse §-ga 19 põhjendatud juhtudel pikendada, kuid mitte rohkem kui meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõpuni.

Määruse § 5 nimetab meetme RA ja RÜ. Perioodil 2014–2020 on hoolekande infrastruktuuri projektide puhul RA-ks Sotsiaalministeerium. RÜ ülesandeid täidab Rahandusministeerium.

Määruse § 6 sätestab, et RÜ otsuse või toimingu vaide menetleja on RÜ. Vaided vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Määruse 2. peatükis „Toetuse taotleja, toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, toetuse osakaal ja suurus ning riigiabi“ määratakse kindlaks projekti raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, meetme tegevuse abikõlblikkuse periood, toetuse osakaal ja riigiabiga seonduv.

Määruse § 7 nimetab toetuse taotleja. Meetme tegevusest saab toetust taotleda üksnes kohalik omavalitsus (edaspidi KOV). Eluruumide kohandamise meetme tegevuse toetus on mõeldud KOV-idele, et nad saaksid toetada puudega inimesi nende kodude kohandamisel ja arendada välja puudega inimestele eluruumide kohandamise teenuse.

Määruse § 8 loetleb toetatavad tegevused. Toetatavaks tegevuseks on kohanduse saaja eluruumi kohandamine liikuvusega seotud toimingute (sh sissepääsu kohandamine, hoone välisukse ja eluruumi vahelise käigutee kohandamine ning hoone, selle territooriumile sissepääsu ja piirde kohandamine) ning hügieeni- ja köögitoimingute parandamiseks.

Eluruumi kohandamine liikuvuse parandamiseks hõlmab näiteks ukseavadel lävepakkude eemaldamist või uksekünniste paigaldamist, laetõstuki paigaldamist liikumispuudega inimese liigutamiseks. Eluruumi sissepääsu kohandamine hõlmab näiteks uksekünniste, ukse automaatika paigaldamist, et võimaldada puudega inimestele eluruumi sissepääsu ja sealt väljapääsu. Eluruumi hoone välisukse ja eluruumi vahelise käigutee kohandamine hõlmab ratastoolis trepimarsi ületamiseks platvormtõstuki paigaldamist. Hoone välisukse kohandamine hõlmab uksekünniste paigaldamist. Hoone sissepääsu kohandamine hõlmab olemasoleva tuulekoja laiendamist invavahendite (rulaatorid) hoidmiseks ja kaldtee rajamist. Hoone territooriumi sissepääsu kohandamine hõlmab vastavalt vajadusele kaldtee rajamist. Hoone piirde kohandamine hõlmab näiteks aiavärava automaatika paigaldamist või erivajadusest tingituna ohutust tagava piirde rajamist.

Kohandus hügieenitoimingute parandamiseks hõlmab näiteks pesemisruumis vanni asendamist dušiga, tavapärase klosetipoti asendamist inva-WC-potiga, tavalise kraanikausi asendamist invakraanikausiga.

Köögitoimingute parandamine hõlmab näiteks köögi tööpinna ja tehnika madalamale tasapinnale toomist, eluruumi automaatika paigaldamist kütte, ventilatsiooni, valgustuse, ukسلuku, valvesignalisatsiooni juhtimiseks jne.

Määruse § 9 kohaselt on abikõlblikud nii puudest tulenevad spetsiifilised erilahendused (näiteks kaldtee rajamine, platvormtõstuki paigaldamine jne) kui ka puudest tulenevad tavapärased ümberehitused (näiteks pesemisruumis vanni asendamine dušiga). KOV-i kohustus on tagada, et toetatav tegevus tuleneb otseselt puudega seotud erivajadustest ja projekti lahendus on optimaalne. Arvestades puudega inimeste arvu (149 904) ja planeeritud kohanduste arvu (1955) saab ühele kohanduse saajale ja ühele kohandusele anda meetme tegevusest toetust üks kord.

Abikõlblikud on järgmised määruse § 8 kohase tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud vastavalt taotluse rahuldamise otsusele:

- 1) ehitusteaise, ehitusprojekti ja sellega seotud dokumentide koostamise ning ekspertiisi tegemise kulud;
- 2) projektijuhtimise ja ehitusjärelevalve kulud;
- 3) ehitusmaterjalide ja ehitustööde kulud;
- 4) ehitustöö käigus ehitisse paigaldatavate seadmete kulud;
- 5) pärast kohandust eluruumi eesmärgipärase kasutamise või ehituseelse väljanägemise taastamiseks vajalike ehitustööde ja ehitusmaterjalide kulud;
- 6) ehituse käigus asendatava tavamööbli ja inventari kulud juhul, kui olemasolevat mööblit või inventari ei ole võimalik senisel otstarbel samas eluruumis kasutada;
- 7) puudega isiku erivajadusest tuleneva statsionaarse mööbli ja inventari kulud;

8) sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ alusel toetatavad statsionaarsed abivahendid juhul, kui abivahendite paigaldamine on osa ehitustöödest ning nende eest ei ole määruse alusel vahendeid eraldatud.

Määruse kohaselt on abikõlblikud ehitusprojekti ja sellega seotud dokumentide koostamise ning ekspertiisi tegemise kulud. Muinsuskaitse eritingimused on ehitusprojektiga seotud dokumendid, seega on muinsuskaitse eritingimuste koostamise kulud abikõlblikud.

Abikõlblik on projektijuhtimise ja ehitusjärelvalve, sh muinsuskaitsejärelvalve tegemise kulu.

Samuti on abikõlblikud määruse § 8 kohase tegevuse elluviimise raames paigaldatavad seadmed, mis tagavad puudega isikute turvalisuse, näiteks tulekahju avastamise seade ehk suitsuandur, sh suitsuanduri erilahendused kuulmispuudega inimestele (seade, mis on vibratsiooniga voodisse, valgusefektiga jne), tahke- ja gaasiküttel küttesüsteemide puhul vingugaasi avastamise seade jne. Nimetatud seadmed on abikõlblikud juhul, kui need ei kuulu hüvitamisele sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ alusel.

KOV-ile hüvitatakse kulusid määruse lisas 1 nimetatud standardiseeritud ühikuhindade alusel või vastava ühikuhinna puudumisel ning eeltoodud loetelu punktide 1 ja 2 korral tegelike kulude alusel.

Ehitusteatise, ehitusprojekti ja sellega seotud dokumentide koostamine ning ekspertiisi, projektijuhtimise ja ehituse omanikujärelvalve tegemine hüvitatakse tegelike kulude alusel.

Kui kohanduse jaoks on välja töötatud ühikuhind, hüvitatakse KOV-ile punktides 3-8 nimetatud kulusid üksnes määruse lisas 1 esitatud ühikuhindade alusel. Ühikuhind sisaldab kõiki ehitusega seotud kulusid ja neid tegelike kulude alusel ei hüvitata, v.a projekteerimise, järelvalve ja ekspertiisiga seotud kulud. Kui kohanduse jaoks ei ole ühikuhinda välja töötatud, hüvitatakse kulusid tegelike kulude alusel.

Meetme tegevuse „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ standardiseeritud ühikuhinnad on välja töötatud katseprojekti 45 kohanduse ja vastavate hinnapakkumuste alusel. Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ § 7 lõike 3 kohaselt peavad standardiseeritud ühikuhinnad enne toetuse andmise tingimuste määramist olema kirjalikult kooskõlastatud korraldusasutusega (edaspidi KA). Vastav analüüs ning selle alusel leitud standardiseeritud ühikuhinnad ja nende rakendamise meetodika on edastatud KA-le kooskõlastamiseks. KA on ühikuhinnad ja nende rakendamise meetodika kooskõlastanud oma 01.09.2017 kirjaga nr 9.24.3/14-20/06201-1.

Ühikuhindade meetodika on välja töötatud, et vähendada KOV-ide ja RÜ administratiivset koormust pakkumuste võtmisel, pakkumuste kontrollimisel ning kulude tõendamisel.

Näide. Kui puudega inimese eluruumis kohandatakse tualettruumi, on nimetatud kohandusele välja töötatud ühikuhind 4195 eurot. KOV-ile hüvitatakse sel juhul kulud vastavalt ühikuhinnale sõltumata sellest, kas kohanduse tegelik maksumus on suurem või väiksem. Määrusega ei ole kindlaks määratud, kuidas KOV kohanduse saajale vastavad kulud kompenseerib. Määrusega on sätestatud nõue, et hiljemalt esimese maksetaotlusega peab KOV esitama teenuse osutamist reguleeriva õigusakti, mis sisaldab vähemalt teavet kohanduse saajate teavitamise, toetuse taotluste vastuvõtmise ja menetlemise, toetuse saajate nimekirja koostamise aluste, kohanduste tegemiseks vajalike kokkulepete, lepingute sõlmimise, kohanduse saajale või tegijale lepingu

kohaselt tööde eest tasumise, dokumentide säilitamise ning projektidele järelkontrolli ja kohanduse mõju hindamise tegemise kohta.

Abikõlblikud on ka määruse § 8 kohase tegevuse elluviimiseks vajalikud ehituse ja seadmete kulud, mille eesmärgipärane kasutus ei välista nende kasutamist ka teiste isikute poolt. See tähendab, et kulude hüvitamisel ei rakendata proportsioonimäära, kui eluruumi või ühist ruumi kasutavad lisaks puudega inimesele ka teised pereliikmed või maja elanikud.

Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 4 nimetatud kulud. Käibemaks on projekti raames abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel. Üldjuhul on käibemaks projekti raames abikõlblik kulu, kuna eluruumide kohandamine ei ole käibemaksuga maksustatav teenus ja KOV ei saa eluruumide kohandamise teenust seda teenust maksustades edasi müüa (v.a KOV-i sotsiaalpinna puhul). Seega ei ole üldjuhul võimalik nimetatud projektide puhul riigilt käibemaksutagastust saada.

Kulude võimalikku topeltfinantseerimist aitab ära hoida isiku- ja elukohapõhine toetuse taotlemine, kus taotluses esitatakse muuhulgas kohanduse saaja nimi, isikukood ja kohandatava eluruumi aadress, samuti kohanduse liigi või liikide välja toomine toetuse taotlemisel kohaliku omavalitsuse poolt. Taotlejalt oodatakse alg- ja lõppseisu kindlakstegemist ning tööde valmimise kohta koostatakse tööde üleandmise ja vastuvõtmise akt, mis on ühtlesi tegevuse toimumist tõendav dokument.

Määruse § 10 kohaselt on toetuse maksimaalne osakaal 85% abikõlblikest kuludest ja toetuse saaja ehk KOV-i omafinantseeringu osakaal on vähemalt 15% abikõlblikest kuludest. Taotlusvooru eelarve jagatakse KOV-ide kaupa, samuti määratakse kindlaks minimaalne kohanduste arv, mida KOV toetuse eest peab tegema. Toetuse suuruse ja kohanduste arvu aluseks on puudega inimeste arv KOV-is taotlusvooru väljakuulutamise 1. jaanuari seisuga. KOV-idele, kus puudega inimeste arv on väike, määratakse toetuse suurus põhimõttel, et KOV-il on võimalik taotleda vähemalt ühte määruse lisas 1 määratud suurima ühikuhinnaga eluruumi kohandust.

Eesmärk on jagada kogu meetme tegevuse 2000 planeeritud kohandust KOV-ide vahel, võttes arvesse puudega inimeste arvu vastavas KOV-is. Seega lähtutakse 2000 kohanduse arvust, millest Tallinna puhul lahutatakse katseprojektis tehtud 45 kohandust. Näiteks Tartu linnas on planeeritud kohanduste arvuks 189. 01.01.2017 elas Tartus 14 122 puudega inimest, mis moodustab 9,44% kogu 149 512 puudega inimeste arvust ja 9,44% 2000-st on 189. Toetuse suurus Tartu Linnavalitsusele on samuti 9,44% eelarvest, millest on eelnevalt maha arvatud arvestuslikult ühe kohandusega KOV-ide toetused, kuna nende toetuse suurus lähtub määruse lisas 1 määratud ühe suurima ühikuhinnaga eluruumi kohanduse maksumusest, mitte proportsioonist.

Arvestuslikult vähem kui ühe kohandusega KOV-ide toetuse suuruseks on arvestatud vähemalt üks määruse lisas 1 esitatud suurima toetusega kohanduseliigi toetuse suurus, s.o 7255 eurot platvormtõstuki paigaldamiseks. Toetuse taotleja võib taotleda toetust toetusperioodi kogusumma ulatuses või vähem, tagades proportsionaalselt tehtavate kohanduste arvu. Toetuste jäägid jagatakse enne igat uut taotlusvooru kõikide KOV-ide vahel, arvestades puudega inimeste arvu omavalitsuses.

Arvestades, et KOV-id on rakendanud omafinantseeringut eluruumide kohandamisel puudega inimestele, kellel on võimekus katta osa kohanduse maksumusest ka omafinantseeringuga, on vastavalt eeldatavale kohanduse saajate omafinantseeringule ühikuhindasid korrigeeritud ja esitatud KA-le korrigeeritud hinnad kooskõlastamiseks.

Meetme raames antav toetus ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 mõistes.

Määruse 3. peatükk „Toetuse taotlemine, nõuded taotlejale ja taotlusele“ sätestab, et taotluste esitamist ja hindamist korraldab RÜ. RA teeb RÜ-le ettepaneku iga KOV-i maksimaalse toetuse suuruse ja kohanduste arvu kohta enne taotlusvooru väljakuulutamist. RA korrigeerib põhjendatud vajaduse korral määruse lisa 1 (standardiseeritud ühikuhinnad) enne taotlusvooru väljakuulutamist eelneva kalendriaasta tegeliku tarbijahinnaindeksiga. RÜ kuulutab oma kodulehel ja avalikus meedias vähemalt üks kord aastas välja avatud taotlusvooru. Taotlusvoor kuulutatakse välja vähemalt 60 kalendripäeva enne projekti taotluste esitamise tähtpäeva.

KOV esitab taotluse ja selle lisad digitaalselt allkirjastatuna struktuuritoetuse registri kaudu RÜ-le. Toetuse taotleja koostab taotluse kohanduse saajate avalduste alusel ning registreerib kõik kohanduse saajate avaldused sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris. Taotleja koostab projekti eelarve, võttes aluseks määruse lisas 1 määratud standardiseeritud ühikuhinnad kohanduse liikide kaupa või vastava ühikuhinna puudumisel eeldatava eelarve.

Vabariigi Valitsuse 29. detsembri 2016. a määruse nr 158 „Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimäärus“ kohaselt on registri pidamise üks eesmärk sotsiaalhoolekandealase teabe ja statistika kogumine. Registri üks volitatud töötaja on KOV, kes kannab registrisse KOV-i poole abi saamiseks pöördunud isiku kohta ettenähtud andmed.

KOV võib ühes taotlusvoorus RÜ-le esitada kohandus(t)e tegemiseks ühe toetuse taotluse, mis sisaldab ühte või mitut planeeritud kohandust.

Määruse § 13 kohaselt peab toetuse taotleja vastama Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. a määruse nr 133 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks“ (edaspidi *taotluste menetlemise määrus*) §-s 2 sätestatud nõuetele ning ta ei tohi olla riigieelarve, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest sama kulu hüvitamiseks toetust saanud.

Hankimisega seotud kohustused rakenduvad toetuse saajale näiteks projekteerimise, järelevalve ja ekspertiisiga seotud kulude tegemisel.

Vastavalt määruse §-le 14 peab taotlus lisaks taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 1 sätestatule vastama järgmistele nõuetele:

- 1) projekt toetab käesoleva määruse §-s 3 nimetatud eesmärkide ja tulemuste saavutamist;
- 2) toetust taotletakse käesoleva määruse §-s 8 nimetatud toetatavale tegevusele;
- 3) taotletava toetuse summa ja selle osakaal abikõlblikest kuludest vastavad käesolevale määrusele;
- 4) taotletava toetuse suurus ja kavandatud kohanduste arv vastavad käesoleva määruse § 12 lõikes 1 nimetatud rakendusasutuse ettepanekule;
- 5) toetatavad tegevused ei ole enne toetusetaotluse esitamist lõpetatud;
- 6) taotlus on esitatud tähtajaks ja nõuetekohaselt;
- 7) taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged.

Taotluse esitamisel lähtutakse struktuuritoetuse registri andmeväljadest ning taotlus peab sisaldama ka taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatud kinnitusi. Taotlejal on kohustus esitada teavet selle kohta, kui taotleja on projektile või osale projekti tegevustest taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarve, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest.

Taotlus peab sisaldama iga kohanduse kohta vähemalt järgmist:

- 1) kohanduse saaja nimi, isikukood, rahvastikuregistrijärgse elukoha aadress;
- 2) toetatavate tegevuste kirjeldus vastavalt määruse §-s 8 esitatud jaotusele;
- 3) kohanduse maksumus vastavalt määruse lisas 1 määratud standardiseeritud ühikuhinnale või vastava ühikuhinna puudumise korral eeldatav eelarve.

Toetatavad kohandused ei või olla enne taotluse esitamist lõpetatud. Seega ei või kohalik omavalitsus küsida toetust varem oma eelarvest rahastatud kulude hilisemaks hüvitamiseks struktuurivahenditest.

Määruse 4. peatükk sätestab taotluse menetlemise.

Määruse § 15 kohaselt toimub taotluse menetlemine vastavalt taotluste menetlemise määruses ja määruses sätestatule. RÜ võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta, samuti taotluse täiendamist või muutmist, kui taotluses esinevad puudused, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisainformatsiooni.

Taotlejal on õigus esitatud taotlust muuta vaid RÜ osutatud puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 45 tööpäeva alates nõuetekohase, s.o puudusteta taotluse esitamisest.

Määruse § 16 sätestab, et RÜ kontrollib taotleja vastavust nõuetele ning taotluse vastavust nõuetele ja hindamiskriteeriumidele. Taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks juhul, kui ta vastab taotluste menetlemise määruse §-des 2 ja 3 ning määruses sätestatud nõuetele. Taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui see vastab taotluste menetlemise määruse §-s 4 ja määruses sätestatud nõuetele.

Taotlust ei tunnistata nõuetele vastavaks, kui esineb vähemalt üks alljärgnevatest asjaoludest:

- 1) taotlus ei vasta määruse § 15 lõikes 4 sätestatud nõuetele ja taotleja ei ole taotluses esinevaid puudusi määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud;
- 2) taotleja ei võimalda STS § 21 lõike 7 alusel kohapealse kontrolli raames tuvastada toetuse taotleja käsutuses olevate taotluses esitatud andmete õigsust.

Kui taotleja või taotlus tunnistatakse vastavaks, teeb RÜ taotluse rahuldamise otsuse. Kui taotleja või taotlus tunnistatakse mittevastavaks, teeb RÜ taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Vastavalt Rahandusministeeriumi poolt välja töötatud juhendile „Üldised valikukriteeriumid, mida kohaldatakse kõikidele ühtekuuluvuspoliitika 2014–2020 rakenduskava prioriteetsetele suundadele ning nende raames toetatavatele meetmetele“ on iga projekti hindamiskriteeriumid järgmised:

- projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele;
- projekti põhjendatus;
- projekti kuluefektiivsus;
- toetuse taotleja/saaja suutlikkus projekte ellu viia;
- projekti mõju läbivatele teemadele (sh võrdsete võimaluste tagamisele, ühtsele riigivalitsemisele).

Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele ja projekti põhjendatust hindab RÜ toetuse vastavuse kontrolliga. Projekti kuluefektiivsus on tagatud kehtestatud standardiseeritud ühikuhindade ja RA poolt KOV-idele etteantud arvestusega toetuse suuruse ja kohanduste arvu kohta. Toetuse taotleja/saaja suutlikkus projekte ellu viia on tagatud KOV-i vastava eriala (sotsiaal- ja ehitusala ning riigihangete korraldamine) spetsialistidega. Kõikide meetme tegevuste projektide mõju läbivatele teemadele on ühetaoline. Meetme tegevusest toetuse saamiseks on seatud tingimus, et KOV kehtestab vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra, mis mõjutab positiivselt ühtset riigivalitsemist. Arvestades, et 2013. aasta tööjõu-uuringu andmetel on Eestis 11 200 naist ja 2300 meest vanuses 15–74, kes ei tööta vajaduse tõttu hoolitseda lapse või pereliikme eest, soodustab meetme tegevus enam hoolduskoormuse tõttu tööturul eemal olevate naiste tööhõivet. Samuti toetatatakse iga projektiga võrdsete võimaluste loomist puudega inimestele osaleda tööturul koos puudeta inimestega. Toetusel on positiivne mõju regionaalsele arengule, sest toetuskeemi ülesehitusest lähtuvalt on eesmärk meetme tegevuse kaudu igas KOV-is vastav jätkusuutlik teenus välja arendada.

Määruse § 17 kohaselt märgitakse taotluse rahuldamise otsuses taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 4 sätestatu. Vastavalt taotluste menetlemise määruse § 8 lõikele 6 on taotlus ja selle kohta täiendavalt esitatud teave taotluse kohta tehtud otsuse lahutamatu lisa.

Taotlus jäetakse rahuldamata taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 2 nimetatud juhtudel ja juhul, kui taotleja ei ole taotluses esinevaid puudusi määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud. Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 5 nimetatud teave. Taotlejale tehakse tema taotluse kohta tehtud otsus teatavaks struktuuriotetuse registri vahendusel.

Määruse § 18 kohaselt võib taotluse osaliselt rahuldada vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 sätestatule, kui projekti eesmärgid, tulemused või väljundid on saavutatavad ka väiksema toetuse summaga, kui on taotletud. Taotluse võib taotluste menetlemise määruse § 9 lõike 1 kohaselt osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus RÜ ettepanekuga taotletud toetuse summat vähendada või projektis kavandatud tegevusi muuta. Kui taotleja ei ole RÜ ettepanekuga nõus, teeb RÜ taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Selliste menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme taotluste rahastamise eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 1 sätestatule osaliselt rahuldada, tehakse taotluste menetlemise määruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Määruse § 19 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise korra, mille kohaselt võib taotluse rahuldamise otsust muuta RÜ algatusel või toetuse saaja sellekohase avalduse alusel taotluste menetlemise määruse §-des 10 ja 11 ning määruses sätestatud tingimustel ja korras.

RÜ-l on õigus taotluse rahuldamise otsuse muutmisest keelduda juhul, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatava tulemuse saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

RÜ tunnistab taotluse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks taotluste menetlemise määruse §-s 12 sätestatud tingimustel ja korras.

Määruse 5. peatükis sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Vastavalt määruse §-le 20 lähtutakse toetuse väljamaksete tegemisel STS §-dest 28 ja 29, ühendmääruse §-dest 11–14, § 15 lõigetest 1 ja 2 ning määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast. Toetuse maksmise eelduseks on taotluse rahuldamise otsus vastavalt määruse §-le 17 ja kulude abikõlblikkus vastavalt määruse §-le 9.

Toetuse saaja esitab struktuuriotetuse registri kaudu maksetaotluse koos tulemuse saavutamist tõendavate dokumentidega, kui toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud ja selle saavutamine projekti abikõlblikkuse perioodil on tõendatav. Toetus makstakse välja standardiseeritud ühikuhinna olemasolul ühendmääruse § 15 lõike 2 alusel ja kulupõhiselt § 14 alusel, kuid vastavalt taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetuse osakaalule abikõlblikest kuludest ja mitte rohkem, kui on määratud toetuse piirsumma.

Maksetaotluses esitatakse rakendusüksusele iga tehtud kohanduse liik, arv ja maksumus koos kulu tekkimist tõendavate dokumentidega. Toetust makstakse meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodil lõpetatud ja kohaliku omavalitsuse poolt toetatud kohanduse eest.

Kulu tekkimist tõendavaks dokumendiks on toetuse taotluses märgitud eluruumi kohanduse terviklahenduse kohta koostatud ja abikõlblikkuse perioodil toetuse ja kohanduse saaja allkirjastatud teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise akt.

Kui kulu hüvitatakse tegelike kulude alusel, siis loetakse kulu tekkinuks, kui on tõendatud, et kulu aluseks olev toetatav tegevus on tehtud ehk kui töö on tehtud, või teenus osutatud projekti abikõlblikkuse perioodil ning selle eest on makstud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul. Maksmise tõendamiseks esitatakse kulu- ning maksedokument.

RÜ võib maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult peatada STS § 30 lõikes 1 sätestatud alustel.

Kui toetuse maksetaotluse menetlemisel ilmneb maksetaotluses puudus, mida on võimalik määratud tähtaja jooksul kõrvaldada, määrab RÜ puuduse kõrvaldamiseks tähtaja vastavalt STS § 30 lõikele 2.

Lõppmakse tehakse pärast projekti kulude abikõlblikkuse, tegevuste elluviimise ja maksete teostamise tõendamist ning lõpparuande kinnitamist.

Määruse § 21 kohaselt on toetuse maksmise eelduseks ja toetuse tegevuse toimumist tõendavaks dokumendiks toetuse taotluses märgitud hanke või eluruumi kohanduse terviklahenduse kohta koostatud ja abikõlblikkuse perioodil toetuse saaja allkirjastatud tehtud tööde üleandmise ja vastuvõtmise akt.

Määruse § 22 sätestab finantskorrektsioonide tegemise. Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt STS §-des 45–47 ja ühendmääruse §-des 21–23 sätestatud. Toetus makstakse tagasi vastavalt STS §-s 48 sätestatud ning tagasimaksmist võib ajatada ühendmääruse §-s 24 sätestatud tingimustel. Kui toetust tagasimaksmise tähtpäevaks tagasi ei maksta, peab toetuse saaja maksma viivist vastavalt STS §-s 49 sätestatud.

Määruse 6. peatükk sätestab aruannete esitamise.

Määruse § 23 kohaselt esitab toetuse saaja RÜ-le projekti kohta vahearuarande vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaegadele ning projekti lõpparuande 30 kalendripäeva jooksul alates toetuse otsuses määratud projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid kõige hiljem 2023. aasta 31. oktoobriks.

Aruanne esitatakse struktuuritoetuse registri kaudu, lähtudes registri andmeväljadest. Toetuse saaja täiendab vahe- või lõpparuannet RÜ nõudmisel.

RÜ esitab kinnitatud aruande RA-le teadmiseks struktuuritoetuse registri kaudu.

Aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) taotluse rahuldamise otsuses sätestatud üldandmed projekti kohta, sealhulgas projekti nimi, projekti number, toetuse saaja;
- 2) projekti kumulatiivne aruandlusperiood;
- 3) andmed projekti edenemise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, hanked, eesmärkide täitmine, tulemusindikaatorid;
- 4) andmed projektile tehtud toetuse maksete kohta ja võrdlus rahastamiskavaga;
- 5) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 6) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta, allkiri ja aruande esitamise kuupäev.

7. peatükk „Toetuse ja kohanduse saaja õigused ja kohustused“

Määruse §-s 24 sätestatakse, et toetuse saaja tagab STS §-des 24 ja 26 sätestatud kohustuste täitmise, projekti juhtimise ja selle eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt.

Vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse §-le 14 kehtestab ja esitab kohaliku omavalitsuse üksus hiljemalt esimese maksetaotlusega sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra, mis sisaldab

vähemalt teavet kohanduse saajate teavitamise, toetuse taotluste vastuvõtmise ja menetlemise, toetuse saajate nimekirja koostamise aluste, kohanduste tegemiseks vajalike kokkulepete, lepingute sõlmimise, kohanduse saajale või tegijale lepingu kohaselt tööde eest tasumise, dokumentide säilitamise ning projektidele järelkontrolli ja kohanduse mõju hindamise tegemise kohta.

Kui ühe kohanduse kohta ei ole kehtestatud standardiseeritud ühikuhinda ja selle eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 5000 eurot või rohkem ning tellija on kohanduse saaja, tuleb võtta vähemalt kaks hinnapakumust. Kui tellija on toetuse saaja, tuleb järgida riigihangete seadust. Kui kohandusele ei ole kehtestatud standardiseeritud ühikuhinda, kuid selle eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on väiksem kui 5000 eurot, peab kulutuse kohta olema vähemalt üks hinnapakumust.

KOV esitab RÜ-le tähtjaks nõutud informatsiooni ja aruanded.

KOV tagab projekti eesmärkide elluviimise, saavutab taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemused ning tagab projekti raames kavandatud kohanduste tegemise kokkulepitud eelarvega. KOV-il on kohustus edastada RÜ-le hankedokumentatsioon, selle muudatused ja kõik hankelepingu muudatused. Samas on toetuse saajal õigus saada RÜ-lt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

Toetuse saajal on samuti õigus ära kuulamisele vastavalt STS § 23 lõikes 2 loetletud tegevustele.

Samuti on KOV-il toetuse taotlemisel tegevuste kestuse kohustus, mille kohaselt peab KOV jätkama vähemalt viie aasta jooksul arvates projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest puudest tuleneva tegevuspiiranguga inimeste eluruumide kohandamist vastavalt nende individuaalsetele vajadustele.

Määruse §-s 25 sätestatakse kohanduse saaja õigused ja kohustused.

Kohanduse saajal on õigus saada KOV-ilt informatsiooni ja nõu, mis on seotud osapoolte kohustuste täitmisega ja kohanduse tegemisega, sealhulgas kohanduste tegemisega seotud õigusaktide ja tööde teostajatele kehtivate nõuete kohta.

Kohanduse saaja on kohustatud:

- 1) tegema kohanduse vastavalt KOV-iga kokku lepitud tingimustele;
- 2) kasutama toetust vastavalt meetme tegevuse eesmärkidele;
- 3) kasutama tööde teostamisel vaid vastavat õigust omavat ettevõtet juhul, kui tööde teostajale on seotud õigusaktidega erinõudeid;
- 4) kaetud tööde akti koostamisel informeerima KOV-i vähemalt viis tööpäeva ette, et järelevalve tegijaks määratud isik saaks kontrollida tööde nõuetekohasust;
- 5) vastama kohanduse kohta esitatud KOV-i infopäringutele;
- 6) teavitama kirjalikult KOV-i projekteerimise ja ehitustööde alustamisest hiljemalt tööde alustamise kuupäeval;
- 7) tagama ettenähtud omafinantseeringu juhul, kui kokkuleppes KOV-iga on omafinantseering ette nähtud;
- 8) viivitamata kirjalikult informeerima KOV-i kõigist esitatud andmetes toimunud muudatustest ja asjaoludest, mis kohanduse saajat tema kohustuste täitmisel mõjutavad või võivad mõjutada; s.o kui kohanduse saajal näiteks ei ole vahendeid omafinantseeringu katmiseks või puudega inimene ei saa kohandust kasutada meetme tegevuses ette nähtud korras, näiteks peab sellelt elamispiiralt lahkuma;
- 9) viivitamata kirjalikult informeerima KOV-i, kui kohanduse tegemise käigus ilmneb, et kohandust ei ole võimalik teha; s.o kui kohandust ei saa tehniliselt teostada või ehitaja on loobunud;
- 10) võimaldama KOV-i esindajal teha kohandustööde üle järelevalvet, muu hulgas kohapeal;
- 11) andma järelevalve tegija käsutusse vajalikud andmed ja dokumendid viie tööpäeva jooksul arvates vastava teate saamisest;

12) täitma õigusaktides sätestatud kohustusi.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käesoleva määruse aluseks on STS ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava EL-i õigusega. Käesolev määrus on kooskõlas järgmiste EL-i määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (edaspidi *ühissätete määrus*);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1084/2006.

4. Määruse mõjud

Meetme tegevus mõjutab võrdsete võimaluste, regionaalarengu ja riigivalitsemise eesmärgi.

Toetuse taotlejale tuleneb määrusest kohustus registreerida iga kohanduse info sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris. Vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele on puudega inimeste abistamine eluruumide kohandamisel üks KOV-i teenuseid. Toetuse andmise eesmärk on see, et kõigis KOV-ides kehtestataks eluruumide kohandamise teenuse kord ning et KOV-id jätkaksid ka pärast toetusperioodi teenuse osutamist. Seetõttu on toetuse saaja kohustus koostada ja esitada hiljemalt esimese maksetaotlusega KOV-i õigusakt, mis sisaldab vähemalt teavet kohanduse saajate teavitamise, toetuse taotluste vastuvõtmise ja menetlemise, toetuse saajate nimekirja koostamise aluste, kohandustööde tegemiseks vajalike kokkulepete, lepingute sõlmimise, kohanduse saajale või tegijale lepingu kohaselt tööde eest tasumise, dokumentide säilitamise, projektidele järelkontrolli ja kohanduse mõju hindamise tegemise kohta.

Määruses seatud eesmärkide täitmine mõjutab võrdsete võimaluste tagamist ühiskonnas. Eesmärk on luua hoonetes ja nende ümber keskkond, kus liikumisvõimalused on tagatud kõikidele nende erivajadusi arvestades.

Määrusel on oluline mõju regionaalarengule, luues eeldused igas piirkonnas puudega inimestele ja nende hooldajatele tööhõive suurendamiseks. Parandades puudega inimeste liikumisvõimalusi ning hügieeni- või köögitoimingute tegemist, väheneb hooldaja hoolduskoormus ja tekib eeldus puudega inimeste tööhõive suurenemiseks. Meetme toetus jagatakse põhimõttel, mis arvestab iga KOV-i puudega inimeste arvu. Ühtlasi tekib sellega igal KOV-il võimalus toetust taotleda ning eluruumide kohandamise teenus välja arendada.

Elukeskkonna kohandamiseks tehtud investeeringute tulemusena paraneb tegevuspiiranguga inimeste toimetulek. Lähim elukeskkond ei ole enam takistuseks, et osaleda oma kogukonnas ning töötada töökohal või kodus. Meetme tegevuse tulemusena tehtavad kohandused parandavad erivajadustega inimeste ja nende pereliikmete võimalusi aktiivses elus osaleda ja tööturule pääseda, vähendades nii suurt omaste hoolduskohustusega inimeste arvu Eestis ja soodustades osalemist tööturul. Üle kogu riigi arendatakse välja eluruumide kohandamise teenus ning kujunevad välja eluruumide kohandamiseks vajalikud partnerlused, mis võimaldavad kohandamisi efektiivsemalt ellu viia.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Meetme 2.5 „Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks“ tegevuse 2.5.2 „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ toetuse eelarve on 9 884 513 eurot, mis moodustab maksimaalselt 85% projekti eelarvest. Kokku on meetme tegevuse projektide maksumus vähemalt 11 628 839 eurot. Projektide omafinantseering kaetakse toetuse saaja eelarvest.

Toetuse andmise administreerimisega seotud kulutused kaetakse toetusperioodi tehnilise abi vahenditest. Perioodil 2014–2020 on ühissätete määrusega lubatud administreerimise (tehnilise abi) kulude katteks kuni 4% liikmesriigile eraldatud vahendite kogumahust. Perioodil 2007–2013 võeti tehnilist abi kasutusele 2% rakenduskavade kogumahust lubatud 4% asemel. Nimetatud mahus vahendid on olnud piisavad struktuurivahendite administratsiooni ülalpidamiskulude katteks. Perioodil 2014–2020 on Rahandusministeeriumil planeeritud administreerimisega seotud kulutuste mahtu järgmise kümne aasta jooksul suurendada tulenevalt tarbijahinnaindeksi ja keskmise palgakasvu prognoosist, kuid see jääb allapoole lubatud 4% piirmäära.

Määruse rakendamisega seotud eeldatavad tulud tulenevad kohandatud eluruumiga puudega inimeste ja nende hooldajate tööhõive kasvust.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Eesti Linnade Liidule, Eesti Maaomavalitsuste Liidule ja ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks valdkondlikule komisjonile ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusele.

Määruse kooskõlastasid märkustega Kultuuriministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet ning MTÜ Eesti Omastehooldus, teised vaikimisi. Eesti Puuetega Inimeste Koda esitas määruse kooskõlastamise raames ettepaneku töötada välja laiemad meetmed ligipääsetavuse parandamiseks lisaks eluruumide kohandamise toetusele. Seletuskirjale on lisatud kooskõlastustabel esitatud märkustega arvestamise kohta.